

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

VNS 3/2026 vp: Vuosien 2027–2030 julkisen talouden suunnitelma

NIINA HUOTARI, BUDJETTINEUVOS
YMPÄRISTÖVALIOKUNTA
12.05.2026

The background is a solid teal color. It features several thin, white, curved lines that sweep across the frame. One line starts from the left edge and curves downwards towards the bottom right. Another line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A third line starts from the bottom right and curves upwards towards the top right. These lines intersect and create a sense of movement and depth.

Talouden näkymät ja talouspolitiikan linja

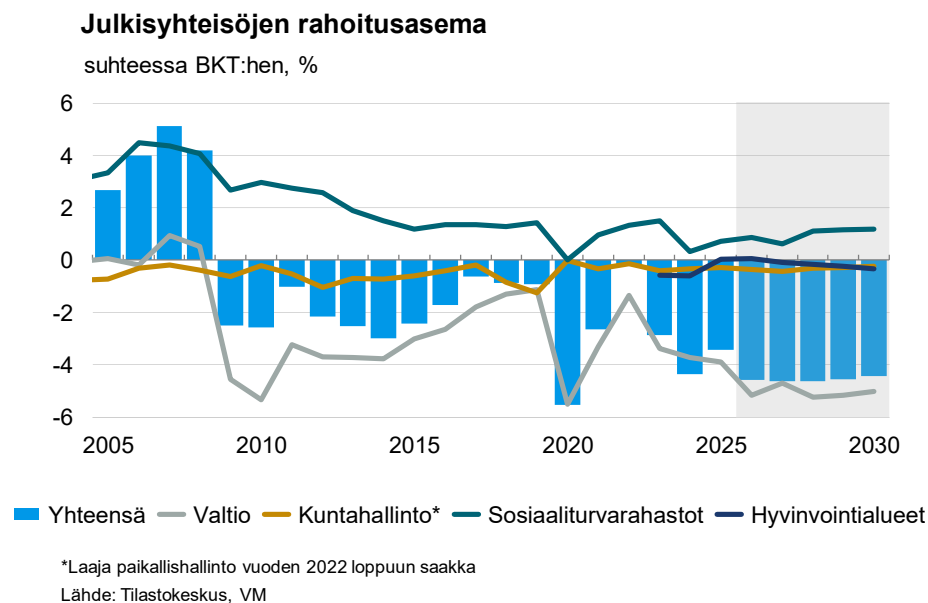
Talouden näkymät

- **Suomen talouden toipuminen viivästyy Lähi-idän kriisin seurauksena.** Ennusteessa oletetaan, että Lähi-idän kriisi jää lopulta lyhytaikaiseksi.
- BKT:n kasvu jää 0,6 prosenttiin vuonna 2026 ja **kasvun arvioidaan kiihtyvän 1,7 prosenttiin vuosina 2027–2028**
- **Inflaatio kiihtyy kuluvana vuonna pääosin energian hinnan nousun seurauksena.** Kotitalouksien ostovoiman kehitys on tänä vuonna hidasta hintojen nousun ja heikon työllisyystilanteen vuoksi. Yksityinen kulutus vahvistuu vuodesta 2027 alkaen ostovoiman parantuessa ja säästämisasteen vähitellen alentuessa.
- **Kokonaisinvestointien ennakoidaan kasvavan vauhdikkaasti vuonna 2026 ja pysyvän selvässä kasvussa myös seuraavina vuosina.** Ylivoimaisesti suurimmasta yksittäisestä kasvusysäyksestä vastaavat julkiset puolustusmenot.
- Työmarkkinoilla työvoiman tarjonta on kasvanut merkittävästi työllisyystoimien ja maahanmuuton seurauksena. Työllisten määrä on pysynyt vakaana vuoden 2024 syksystä lähtien, mutta työttömyysaste on noussut yli 10 prosentin. **Työllisyyden kasvun ja työttömyyden laskun odotetaan käynnistyvän vasta vuonna 2027.**

	2024	2025	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
BKT:n arvo, mrd. euroa	276,0	280,6	289,5	300,5	313,2	325,1	336,8
BKT, määrän muutos, %	0,4	0,2	0,6	1,7	1,7	1,5	1,3
Työttömyysaste, %	8,4	9,7	9,8	9,4	9,0	8,5	8,2
Työllisyysaste, %	72,1	71,4	71,1	71,4	71,8	72,3	72,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos-%	1,6	0,3	2,0	1,4	1,9	2,0	2,0
Pitkä korko, 10 v, %	2,9	3,0	3,2	3,0	3,0	2,9	2,9

Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena koko vuosikymmenen

- Vuonna 2026 alijäämä syvenee 4,6 prosenttiin suhteessa bkt:hen ja jumittuu tälle tasolle vuoteen 2029 asti.
 - Suhdanteen koheneminen vahvistaa verotulojen kasvua ja vähentää työttömyysmenoja ensi vuodesta alkaen.
 - Puolustusmenojen nosto 3,2 prosenttiin suhteessa bkt:hen kasvattaa menoja ja alijäämää jakson loppupäässä.
- Vuonna 2030 julkinen velkasuhde nousee yli 99 prosentin, ja velkasuhteen kasvu jatkuu ennustejakson jälkeen.

Valtion talouden menot, tulot ja tasapaino

- Vuonna 2027 budjettitalouden menojen arvioidaan olevan 92,0 mrd. euroa, joka on n. 1,1 mrd. euroa enemmän kuin vuoden 2026 varsinaisessa talousarviossa.
 - Kasvua selittävät etenkin lakisääteiset ja sopimusperusteiset indeksitarkistukset.
 - Vuonna 2030 budjettitalouden menojen arvioidaan nousevan noin 4,5 mrd. eurolla 96,4 mrd. euroon vuoden 2027 hintatasossa. Määrärahatarvetta lisää puolustusmenojen (2,2 mrd. €) ja korkomenojen kasvu (2,2 mrd. €).
- Budjettitalouden tulojen arvioidaan olevan 79 mrd. euroa v. 2027, josta ne kasvavat nimellisesti reiluun 85 miljardiin euroon vuonna 2030.
- Valtion budjettitalouden alijäämän arvioidaan olevan 13,2 mrd. euroa v. 2027, josta alijäämä kasvaa puolustus- ja korkomenojen kasvun myötä 16,2 mrd. euroon v. 2028, 17,1 mrd. euroon v. 2029 ja 17,4 mrd. euroon v. 2030.
 - Verrattuna vuoden takaiseen tasapaino heikentynyt 3,5–4,5 mrd. euroa/v. vuosina 2027–2029.
 - Arvonlisäveroja sekä ansio- ja pääomatuloveroja arvioidaan kertyvän vuosittain ko. ajanjaksolla 2,3-2,5 mrd. euroa vähemmän vuoden takaiseen verrattuna.

Syksyn 2026 budjettiriihessä sovittujen sopeutustoimien kohdentaminen

- Budjettiriihessä linjatusti haittaveroja kiristetään. Toimet kohdentuvat tupakkaveroihin (30 m€) ja alkoholin verotukseen (20 m€)
- Verotukiin aiemmin linjattu 20 milj. euron säästö korvataan määrärahasäästöillä.
- Valtionhallinnon toimintamenoihin aiemmin linjattu 25 milj. euron säästö jaetaan hallinnonaloille ja ministeriöt sisällyttävät kohdennukset pääluokkansa toimintamenomomenteille toukokuisisissa budjettiehdotuksissaan.

Hallitus pitää kiinni aiemmista säästöpäätöksistään

- Sote-säästöjen osalta neuvoteltu uudelleenkohdennukset ja korvaavat säästöt (n. 240 m€) niiltä osin kuin aiemmin päätettyjä säästöjä ei saavuteta.
- Lisäksi verotoimien vaikutuksia tarkentunut alaspäin ja näiden korvaamiseksi sovittu 90 milj. euron korvaavat menoleikkaukset.
- Lisäksi tiukan liikkumatilan johdosta uusia tarpeita varten neuvoteltu lisäsäästöt.
 - Uusien ja korvaavien määräraahaleikkausten taso nousee runsaaseen 0,5 mrd. euroon v. 2030.

Uudet ja korvaavat säästöt

- Hyvinvointialueet: maksujen korotukset v. 2027 n. 88 m€ ja v. 2028- vajaan 106 m€.
- Kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien 1 %:n indeksijarrun korotus 2,8 %:iin vuodelle 2027: -60 m€
- STEA-avustukset -50 m€
- T&K-toiminta -39 m€
- Kehityspoliittiset lainat -35 m€
- Perusväylänpito -30 m€ v. 2027 → v. 2030 -39 m€
- Lääkekorvausten ehdolliset korvaukset -15 m€
- Muihin kokonaisuuksiin kohdentuvat säästöt v. 2027 -13,6 m€ ja v. 2028 → -33,6 m€
- Toimintamenot: v. 2027 -60 m€ → v. 2030 166,5 m€.
 - Lisäsäästö 48 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen
 - Asteittain kasvava (0,25 / 0,5 / 0,75 / 1 %) tuottavuuteen perustuvan vähennys 12 milj. euroa v. 2027 → 118 milj. euroa v. 2030

Puolustukseen ja turvallisuuteen uusia lisäyksiä

- Hallitus varautuu kasvattamaan puolustusmenoja uhka- ja tarveperusteisesti aiempaa nopeammin kohti Natossa sovittua 3,5 prosentin BKT-suhdetta.
 - Lisäykset 37 / 10 / 548 / 535 milj. euroa vuosina 2027–2030.
 - Lisämäärärahat kohdennetaan mm. lisähenkilöstöön, kertausharjoituksiin, materiaalin kunnossapitoon ja puolustusmateriaalihankintoihin (mm. droonikyvykkyyksiä)
- Ukrainan tukea kasvatetaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Tuki toteutetaan kotimaisen teollisuustuotannon yhteistyöllä.
- Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen investointeihin varataan kehyskaudella yhteensä 181,6 milj. euroa.
- Rajavartiolaitoksen UXV30-hankkeeseen kohdennetaan 18 milj. euroa, josta 90 % rahoitetaan EU:sta saatavilla tuloilla.
 - Hankkeessa Rajavartiolaitos hankkii miehittämättömiä ilma- ja pinta-aluksia ja niihin liittyviä valvontajärjestelmiä.

Hiilineutraaliutta edistävät määrärahat ja pääluokka 35

Hiilineutraaliutta edistävät määrärahat

Taulukko 27. Hiilineutraaliutta ja vihreää siirtymää edistävät määrärahat vuosina 2027–2030, milj. euroa

	2027	2028	2029	2030
Luonnon monimuotoisuus sekä vesien- ja ympäristönsuojelu	132,3	131,0	130,8	130,6
Uusiutuva energia ja energiatehokkuus	349,1	278,3	135,9	43,8
Globaali ulottuvuus	167,1	167,2	167,3	167,3
Tutkimus ja kehittäminen	353,6	406,3	391,1	360,6
Liikenne	519,6	495,6	251,3	191,9
Maa- ja metsätalous sekä maankäyttösektori	596,5	632,8	740,9	676,9
Yhteensä	2 118	2 111	1 817	1 571

- Vuoden 2027 määrärahatasoa korottaa uusiutuvan energian ja energiatehokkuus -kokonaisuuden osalta edelleen kevään 2022 päätökset energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta vahvistavasta toimenpidekokonaisuudesta.
- Liikennekokonaisuuden osalta ratahankkeisiin käytettävien määrärahojen tasoa nostaa merkittävästi kehyskauden alussa hallituksen määräaikaiseen investointiohjelmaan sisältyvien raidehankkeiden rahoitus.
- Määrärahojen alenemiseen kehyskaudella vaikuttaa etenkin uusiutuvan energian ja energiatehokkuusteeman määrärahojen väheneminen.
- Taustalla on elpymis- ja palautumissuunnitelman ja keväällä 2022 päätetyn toimenpidekokonaisuuden rahoituksen poistumisen lisäksi uusiutuvan energian tuotantotuen aleneminen, joka johtuu tukioikeutettujen tuotantolaitosyksiköiden poistumisesta tuen piiristä.
- Lisäksi raidehankkeiden rahoituksen pienentyminen alentaa liikennekokonaisuuden määrärahoja.

Pääluokan 35 kehys, milj. euroa

Luku	Kehys 2027	Kehys 2028	Kehys 2029	Kehys 2030
35.01 Ympäristöhallinnon toimintamenot	76,6	75,5	73,9	73,2
35.10 Ympäristön ja luonnonsuojelu	135,9	134,4	133,0	134,0
35.20 Yhdyskunnat, asuminen ja rakentaminen	208,6	167,0	154,3	151,4
Yhteensä	421,1	376,9	362,4	358,6

- Ympäristöministeriön pääluokassa budjettitalouden määrärahojen kokonaistaso on 421 milj. euroa v. 2027 ja 359 milj. euroa v. 2030.
- Kehyskauden lopussa määrärahoista 37,3 % kohdistuu ympäristön- ja luonnonsuojelumenoihin, 20,4 % toimintamenoihin ja 42,2 % asumiseen ja rakentamiseen liittyviin menoihin, joihin sisältyvät valtion tukeman asuntorakentamisen tuet ja avustukset.
- Pääluokkaan on kohdennettu 1,1 milj. euron suuruinen vuotuinen toimintamenojen lisäsäästö, jonka jakautumisesta momenteille päätetään talousarvion valmistelun yhteydessä.
- Lisäksi pääluokkaan on kohdennettu asteittain kasvava tuottavuuteen perustuva vähennys. Vähennys on 0,2 milj. euroa v. 2027 ja se nousee 2,4 milj. euroon v. 2030, kun huomioidaan myös Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin YM:n pääluokassa kohdentuva vähennys.
- Valtion tukeman asuntotuotannon valtuus on 708 milj. euroa v. 2027 ja 843 milj. euroa v. 2028 eteenpäin. Tästä korkotukivaltuus on 500 milj. euroa v. 2027 ja 635 milj. euroa v. 2028 eteenpäin.

Pääluokan 35 toimintamenosäästöt, milj. euroa

	Toimintamenot TA 2026	2027	2028	2029	2030
Ympäristöministeriön toimintamenot	38	-2,5	-2,7	-2,9	-3,3
Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot	34,3	-3,8	-3,9	-4,2	-4,5
Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät	49,1	-3,2	-3,3	-3,5	-3,8
Muille kulutus- ja siirtomenomomenteille kohdennetut säästöt	-	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Säästöjen uudelleenkohdennukset valtionavustuksiin	-	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Syksyllä 2025 päätetty lisäsäästö	-	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Keväällä 2026 päätetty lisäsäästö	-	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Yhteensä	121,4	-13,9	-14,4	-15,1	-16,1

Kasvutoimet

The background is a solid teal color. It features several thin, white, curved lines that sweep across the frame. One line starts from the left edge and curves downwards towards the bottom right. Another line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A third line starts from the bottom right and curves upwards towards the top right. These lines intersect and create a sense of movement and flow.

YEL-järjestelmän epäkohtia korjataan osana kasvupakettia

- Vuodesta 2028 alkaen yrittäjä voisi valita YEL-maksunsa perusteeksi joko yritystoiminnan veronalaisen ansiotulon tai nykyisen työtulomallin tietyin rajoittein.
 - Siirtymäajan jälkeen YEL-työtulon tulisi olla vähintään 50 % ansiotuloista.
 - Ansiotulo-osingot on rajattu uuden työtulomallin ulkopuolelle.
- Siirtymäajan jälkeen uudistuksen arvioidaan heikentävän julkista taloutta n. 80 milj. eurolla vuodessa. Pidemmällä aikavälillä vähentää YEL-valtionosuutta.
- Nykymalliin verrattuna (vuoden 2033 tasolla) YEL-maksut
 - laskevat lähes 40 % yrittäjistä, erityisesti alimmissa tulokymmenyksissä
 - nousevat 20 % yrittäjistä, erityisesti ylimmissä tulokymmenyksissä.

Yrittämisen paketin muut osat

- Verotuksen yrittäjävähennyksen nosto 5 prosentista 5,5 prosenttiin (14 milj. €)
 - Parannetaan yrittäjyyden kannusteita.
- Työsuhdeoptioiden verotuksen ajankohtaa siirretään option käyttöhetkestä listaamattoman yhtiön osakkeen myyntihetkeen (n. 100 milj. €).
 - Helpotetaan työntekijöiden sitouttamista kasvuyrityksiin.
- Kotitalousvähennyksen enimmäismäärän sekä prosentin korotus määräaikaisesti vuosien 2026–2027 ajaksi (77 milj. € vuodessa).
 - Lisää kysyntää remonteille ja muille kotiin tuotaville palveluille.
- Virikeseteliin toteutetaan inflaatiota vastaava tarkistus (n. 6 milj. €).
 - Käytettävyyttä laajennetaan metsästykseseen ja kalastukseen.

Rakentamisen paketti

- Energiaremontteihin ja saneerauksiin kohdennetaan määräaikainen valtiontukiohjelma (110 milj. €).
 - Tavoitteena on saada aikaan yli 1 mrd. euron kasvu korjausrakentamiseen.
- Taloyhtiölainojen perusparannuslainojen valtiontakauksia kehitetään ja samalla sääntelyä kevennetään.
 - Peruskorjauslainojen yhteismäärä kiinteistön arvosta nostetaan 50 prosentista 70 prosenttiin ja takauslainan osuus saneerauskustannuksista nostetaan 70 prosentista 80 prosenttiin.
 - Asuintalovarausta korotetaan
- Valtion takaaman ASP-asuntolainan enimmäislainamäärä nostetaan 90 prosentista 95 prosenttiin asunnon hankintahinnasta.
 - Lisäksi yhtenäistetään ASP-lainan takaisinmaksuajan enimmäispituus 40 vuoteen muun asuntolainasääntelyn mukaisesti.
- Hallitus nostaa valtion takaaman omistusasuntolainan enimmäislainamäärän 85 prosentista 90 prosenttiin asunnon hankintahinnasta.
 - Lisäksi yhtenäistetään valtiontakauksen enimmäispituus 40 vuoteen muun asuntolainasääntelyn mukaisesti.
- Senaattikiinteistöjen julkisia investointeja aikaistetaan nykyisten valtuuksien puitteissa.
 - Kuopion poliisiaseman investointi ja Tullilaboratorion laajentaminen.

Työllisyyspaketti

- Nuorten työllistymisaseteli (20 milj. €)
- Pitkäaikaistyöttömille täydennyskoulutukseen osaamisseteli (20 milj. €)
- Valtiolle 500 uutta kesätyöntekijää tai harjoittelijaa (5 milj. €)
- Korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuudessa suurimmassa kaupungissa toteutetaan vuosina 2026–2027 pilotit nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi (15 milj. €)

Liikennepaketti

- Lukuisia liikennehankkeita osana hallituksen investointiohjelmaa.
- Raskaan liikenteen ammattidiesel toteutetaan vähintään 10 vuoden mittaisena vuodesta 2028 alkaen (40 milj. €).
- Matkakuluvähennyksen omavastuuta alennetaan 900 eurosta 800 euroon vuodelle 2026 (26 milj. €).
- Ajoneuvoveroa alennetaan 10 milj. eurolla v. 2028 alkaen.
- Kevennys kohdistetaan samantapaisesti kuin hallituskaudella aiemmin toteutetussa kevennyksessä.
- Aiemmin päätöksiin polttoaineverotuksen CO₂-komponenttia kevennetään 50 milj. eurolla vuonna 2027.

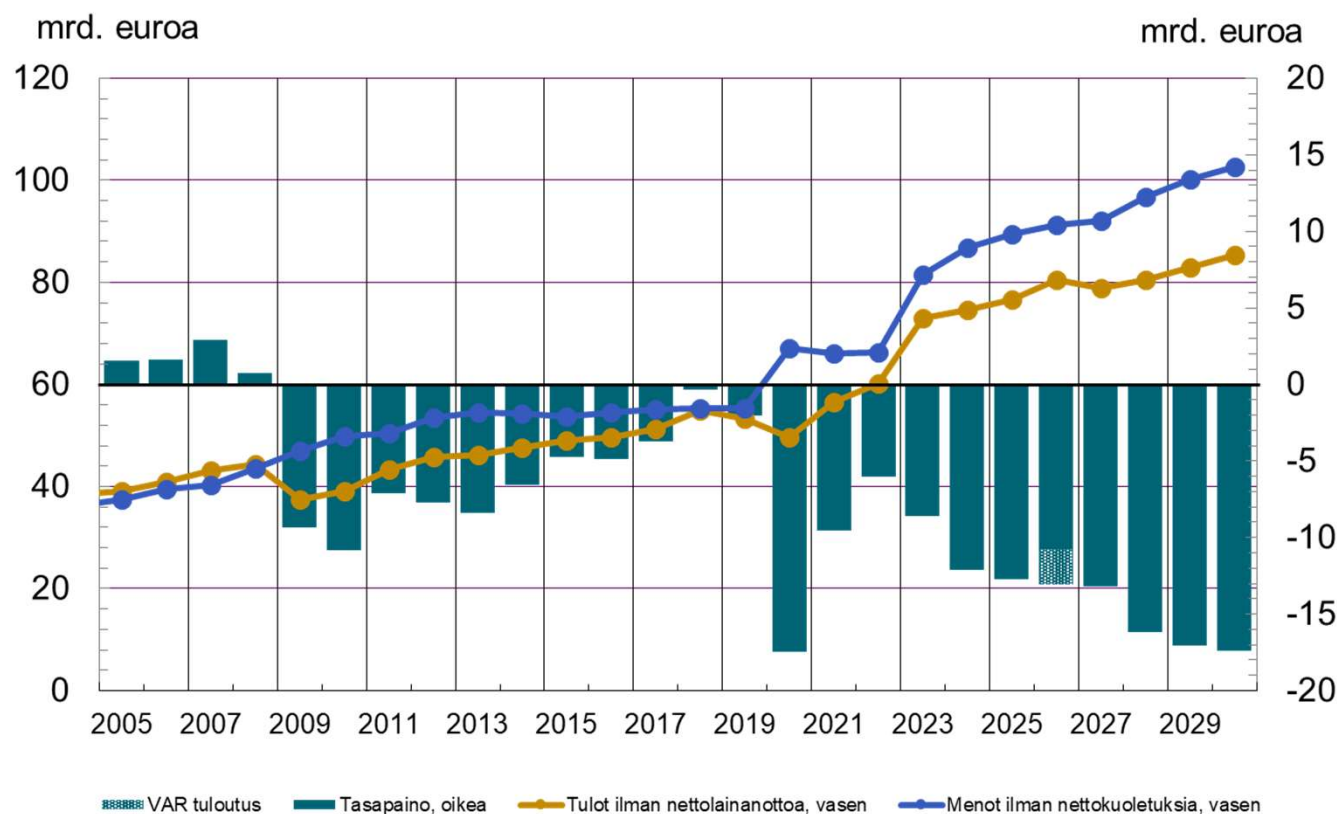
Energiahuoltovarmuus ja ruokaturva

- Hallitus valmistelee tukimallin, jolla varmistetaan riittävä energian saatavuus ja toimitusvarmuus myös talvella (8 milj. € vuodessa vuodesta 2027 alkaen, SGEI)
- Hallitus päättää jatkaa turpeen varmuusvarastointia vuoteen 2030. Näin varmistetaan kotimaisen ja huoltovarman energian saatavuus eri tilanteissa.
 - Huoltovarmuuskeskukselle osoitetaan riittävä rahoitus (10 milj. € v. 2026) asian varmistamiseksi.
- Maatalouden energiaveron palautus korotetaan vuosien 2026–2027 ajaksi energiaverodirektiivin sallimaan maksimiin, joten lisäpalautusta maksetaan 4 snt/l (10 milj. € vuodessa).
- Hallitus huolehtii ruokasektorin huoltovarmuudesta ja tarvittavista toimista kriisin jatkuessa.

The background is a solid teal color. It features several thin, white, curved lines that sweep across the frame. One line starts from the left edge and curves downwards towards the bottom right. Another line starts from the bottom left and curves upwards towards the right. A third line starts from the bottom right and curves upwards towards the top right. These lines intersect and create a sense of dynamic movement.

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

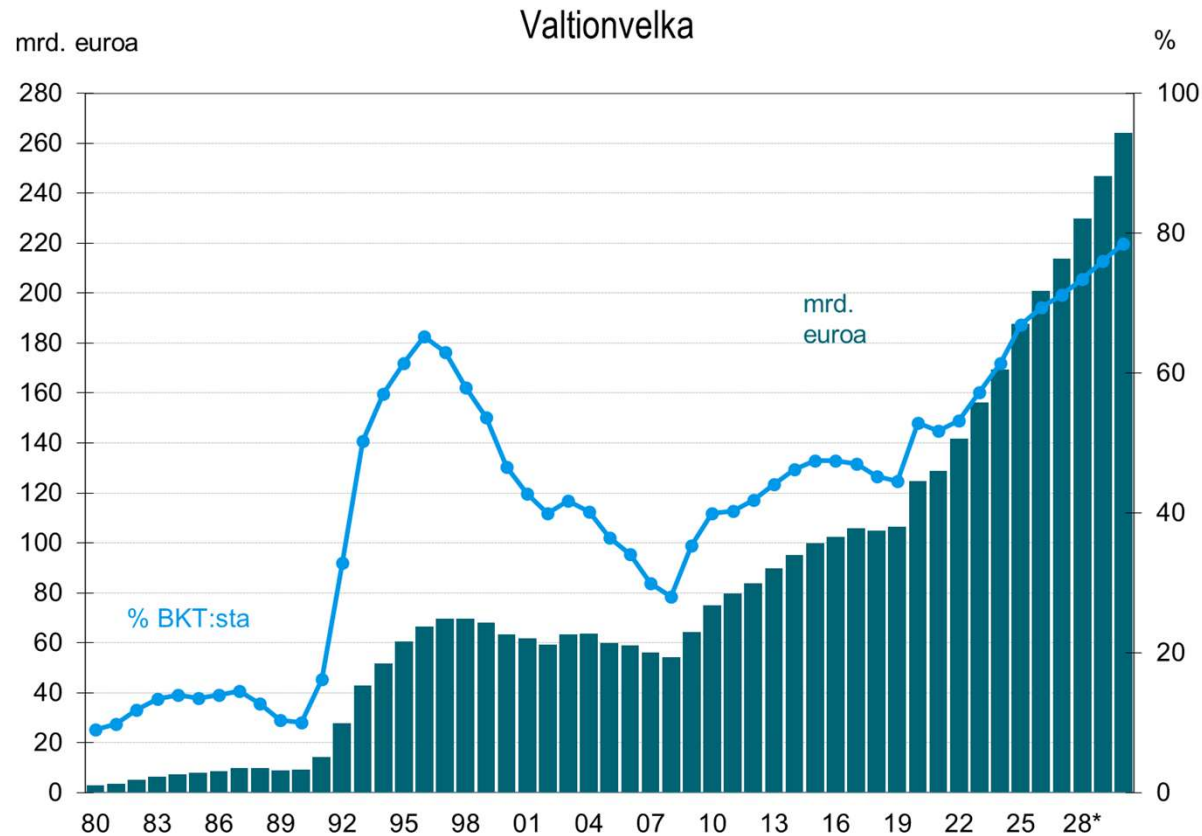

Tasapaino (mrd. euroa):

2024 (TP):	-12,1
2025 (TP):	-12,7
2026 (LTA I):	-13,1 (-10,8)
2027 (JTS):	-13,2
2028 (JTS):	-16,2
2029 (JTS):	-17,1
2030 (JTS):	-17,4

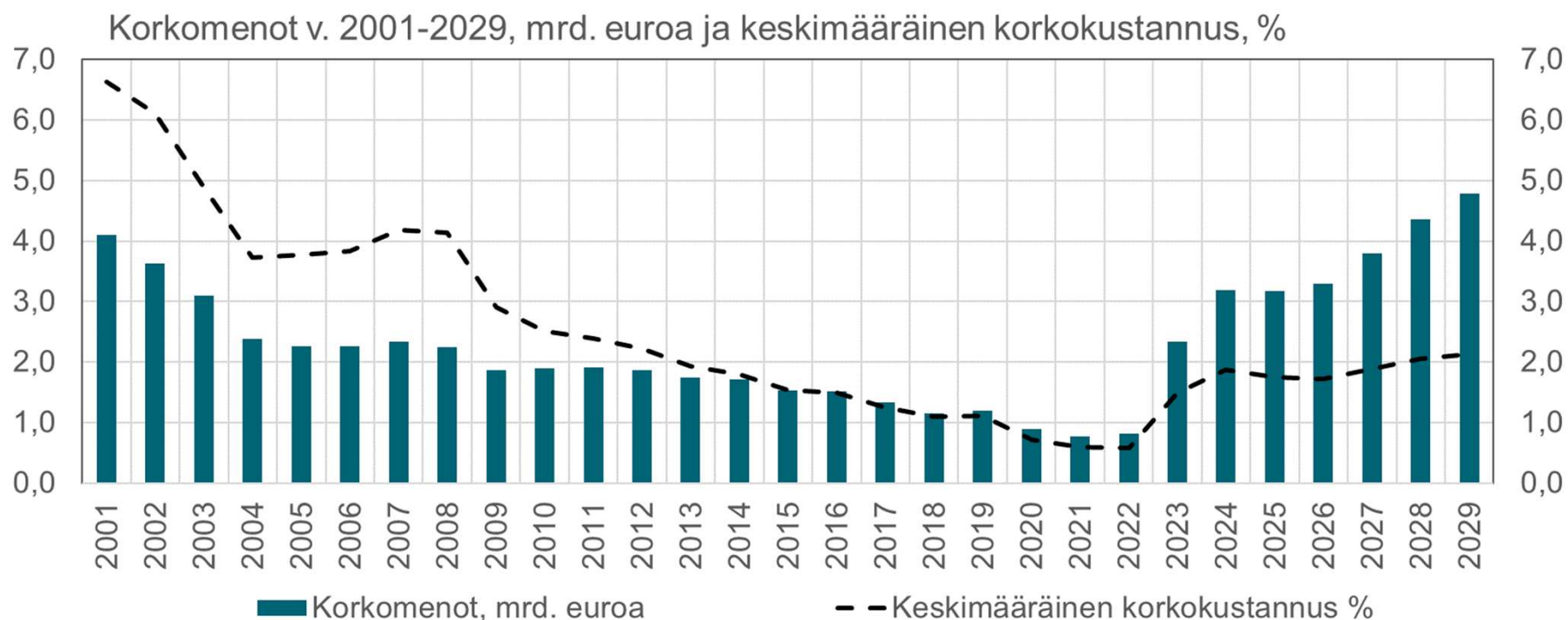
Vuoden 2026 tiedoista on poistettu lakkautettavasta Valtion asuntorahastosta tehtävä kertaluonteinen 2,3 mrd. euron tuloutus. Vuosilta 2022 ja 2023 poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku. Vaikka varaus jäi käyttämättä kokonaan järjestely kasvatti vuonna 2022 menoja ja vuonna 2023 tuloja 10 mrd. eurolla.
Lähde: Valtiovarainministeriö 22.4.2026

Valtionvelka kipuaa kehyskaudella yli 260 mrd. euroon

Lähde: Valtiovarainministeriö 22.4.2026

Korkomenoja kasvattavat alijäämä ja velasta maksettavan keskimääräisen koron nousu

Lähde: Valtiokonttori. Suomen Pankki. VM

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

VM.FI | @VMUUTISET